

УДК 378.1**«ҚР ЖІЖ SMETA» БАҒДАРЛАМАСЫНДА ЖОБАЛЫҚ-ІЗДЕСТІРУ ЖҰМЫСТАРЫНЫҢ ҚҰНЫН АНЫҚТАУ**

Баймолдина С. Ж., Экономика ғылымдарының магистрі, аға оқытушы, sbaymoldina@inbox.ru

Л. Б. Гончаров атындағы Қазақ Автомобиль-Жол академиясы, Алматы, Қазақстан

Қазақстан құрылыс индустриясын дамыту бойынша белсенді жұмыс жүргізуде, цифрландыру бұл процестің ажырамас бөлігі болып табылады. Цифрлық технологияларды енгізу процестерді оңтайландыруға, тиімділікті арттыруға және шығындарды азайтуға мүмкіндік береді. Қазақстанда құрылыс индустриясы және жобаларды басқару саласындағы мамандарды даярлау саласындағы цифрландыру құрылыс процестерін оңтайландыру және жұмыстардың тиімділігін арттыру мақсатында цифрлық технологияларды қолдану дағдыларын дамытуға ықпал етеді.

Оқыту процесінде қолданылатын «ҚР ЖІЖ SMETA» бағдарламасы «Қазақстан Республикасындағы құрылысқа арналған жобалау жұмыстарының құнын айқындау жөніндегі нормативтік құжатқа» сәйкес жобалау алдындағы және жобалау жұмыстарының құнын есептеуді автоматтандырады. «ҚР СТП 8.03.01.2020 Құрылысқа жобалау жұмыстарына бағалар жинағы. Құрылысқа арналған жобалау жұмыстарына бағаларды қолданудың жалпы ережелері», сондай-ақ «Қазақстан Республикасындағы құрылысқа инженерлік іздестіру жұмыстарының құнын айқындау жөніндегі нормативтік құжат» негізіндегі инженерлік іздестіру жұмыстарының құны.

Қазақстан Республикасындағы құрылыстың сметалық құнын анықтау нормаларына және сметалық және нормативтік базаға өзгертулер «ҚР ЖІЖ SMETA» бағдарламасында жүзеге асырылды.

Жобалау және іздестіру жұмыстарының құны ағымдағы баға деңгейінде анықталады. Бағдарлама 2Р және 3Р нысандарында бағалауды дайындауға мүмкіндік береді, 1Р нысанындағы жиынтық бағалау автоматты түрде жасалады. «ҚР ЖІЖ SMETA» бағдарламасында студенттер бірнеше негізгі терезелермен жұмыс істейді:

✓ «Жобалар тізімі» терезесі – жобаларды құруға, оларды қалталарға реттеуге, мұрағатқа сақтауға немесе мұрағаттан қалпына келтіруге арналған;

✓ «Жоба құрылымы» терезесі – жобамен тікелей жұмыс істеу: сметалар мен есептеулерді құру және жою;

✓ «PIR Estimate» терезесі – бағалауды құру: бағаларды қосу, өңдеу және жою, бағаларды есептеу параметрлерін орнату, коэффициенттер мен түзетулерді қолдану;

✓ «Деректер қоры» терезесі – Баға жинақтарының бөлімдері мен бөлімшелерінің бағаларын көруге және таңдауға арналған терезе.

Бағдарлама жобалау-іздістіру жұмыстарына сметаларды жасауға мүмкіндік береді:

2Р нысаны бойынша бағалау (Жобалау);

3Р нысаны бойынша бағалау (Жобалау);

2Р нысаны бойынша бағалау (Зерттеулер);

3Р нысаны бойынша бағалау (Зерттеулер).

Осылайша, жобалау-іздістіру жұмыстарының құнын анықтаудың жалпы ережелері туралы түсінікке ие болу; іздістіру жұмыстарын және инженерлік іздістіру жұмыстарын жүргізуге арналған техникалық шарттарды ұйымдастыру; жобалау технологиялары мен объектілерді жобалау тапсырмалары; жобалау кезеңдері; жобалық құжаттаманы ресімдеу және жобалау-іздістіру жұмыстарына баға белгілеу ережелерін айқындайтын нормативтік құжаттар туралы; жобалау-іздістіру жұмыстарының есептік нормативтік базасының құрамы бойынша білім алушы жоғарыда аталған процестерге қатысты есептеулерді автоматтандыруға мүмкіндік алады.

Қолданылған әдебиет:

1. «ҚР ЖІЖ СМЕТА». «Жылдам бастау» пайдаланушы нұсқаулығы. Бесінші басылым. 2023
